

Ким була імператриця Феодора – відновлювачка Православ'я? Вона жила понад 1100 років тому!
Коли ви входите до Святої Церкви, перше, що ви робите, це вклоняєтесь іконам і запалюєте свічку.
Чи можете ви уявити свою церкву без прекрасних ікон на фресках і на іконних підставках для поклоніння?
Чи можете ви уявити свій дім без куточка з іконою або без ікони на тумбочці біля ліжка?
У християнстві був період, коли ікони заборонялося використовувати в церкві і навіть у власній оселі.

Імператриця Феодора була святою богопосвяченою жінкою, яка народилася в заможній родині в місті Пафлагон. Вона вийшла заміж за Феофіла, в шлюб, який влаштувала його мачуха Євфросинія.

У них було семеро дітей, 5 прекрасних дочок і два сини. Наймолодший Михайло III з часом посяде місце свого батька як імператор і правитель свого народу.

Імператор Феофіл не схвалював ікон, але це не заважало Феодорі навчати своїх доньок іконам.

Можете собі уявити, як це – таємно молитися перед іконами? Вона виховала своїх дочок у любові до Бога і пошані до ікон, хоча чоловік забороняв їм це робити. Ми часто вшановуємо ікони, цілючи їх або торкаючись до них.

Вона таємно тримала ікони під подушкою і щодня молилася з ними за дверима своїх кімнат, де ніхто не міг її побачити.

Вона дуже любила ікони і хотіла, щоб кожен міг користуватися іконами, коли молився. Вона дуже багато працювала над тим, щоб повернути ікони до богослужіння Святої Церкви. Вона скликала спеціальний «собор» або збори єпископів, щоб покласти край заборони на ікони в Церкві.

У 843 році церковний собор видав спеціальне правило, яке знову зробило ікони законними. Поклоніння святим іконам знову було дозволено в Церкві! Люди влаштовували спеціальні процесії, виносячи свої улюблені ікони з тих місць, де вони були заховані для безпечного зберігання. Вони з радістю вносили їх до своїх храмів і домівок. Епоха іконоборства нарешті закінчилася!

СВ. ФЕОДОРА

ВІДНОВЛЮВАЧКА ІКОН

Свято Феодори відзначається 11/24 лютого, а також вшановується в першу неділю Великого посту: Неділя Торжества Православ'я. У цей день ми носимо наші ікони навколо храму хресним ходом, щоб згадати, як імператриця Феодора повернула ікони в наше церковне богослужіння!

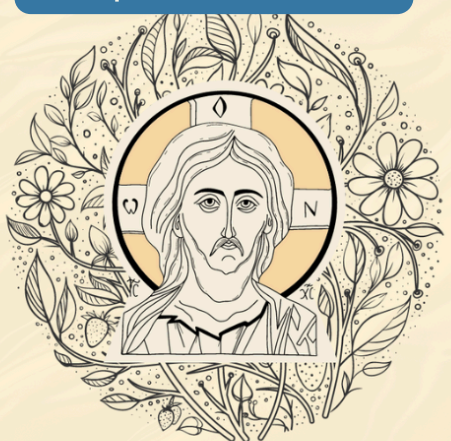
11/24 ЛЮТОГО

ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

Існувала група людей, яких називали «іконоборцями». Ці люди вважали, що ікони суперечать другій заповіді – не поклонятися фальшивим ідолам чи зображенням. Вони вважали, що іконам не місце в церкві.

УПЦ МІНІ ВІК 4-8

За Його Образом
Українська Православна Церква США
Відділ Праці з Молоддю
2024-2025

ЯК МОЖНА ВШАНОВУВАТИ ІКОНИ У СВОЄМУ ЖИТТІ?

Ким була імператриця Феодора? Відновлювачка православ'я

Імператриця Феодора жила в 9 столітті, і їй приписують завершення епохи іконоборства.

Імператриця Феодора була благочестивою (святою і відданою) жінкою, яка правила імперією протягом 15 років після смерті свого чоловіка у 842 році. Вона зайняла трон, оскільки її молодший син Михайло був занадто малий. Її називали його «регентом».

У цей час вона ревно працювала над тим, щоб ікони були повернуті в богослужіння Святої Церкви і змогла нарешті покласти край епосі іконоборства.

Таємна християнка і поклоніння іконам

Вона народилася в аристократичній сім'ї, в Пафлагонії, і вступила в шлюб з Феофілом, за розпорядженням його мачухи Євфросинії. Разом вони мали семеро дітей: 5 прекрасних дочок і двох синів. Наймолодший, Михайло III, згодом успадкує престол свого батька.

Вона виховала своїх дочок у любові до Бога і пошані до ікон, хоча чоловік забороняв їм це робити. Вона таємно зберігала ікони під подушкою і щодня молилася перед ними, усамітнівшись у своїх покоях, де ніхто не міг її бачити.

Розповідають, що одного разу, коли вона молилася в своїй кімнаті, двері до її покоїв відчинилися. Вона продовжувала молитися, боячись того, хто щойно увійшов. Коли вона нарешті підняла очі, то побачила друга свого чоловіка, який стояв там. Він ніколи раніше не бачив ікони і з цікавістю запитав імператрицю, що ти тримаєш у руках? Вона відповіла, що це її «ляльки», і спокійно сховала ікони назад під подушку.

ІКОНОБОРЕЦЬ = ТОЙ, ХТО ЗНИЩУЄ ІКОНИ

СВ. ФЕОДОРА

ВІДНОВЛЮВАЧКА ІКОН

ЧИ ЗНАЛИ ВИ...

Її чоловік, імператор Феофіл, сам був іконоборцем.

Хто такі іконоборці? Це була єретична група, яка вимагала, щоб святі ікони були вилучені з церкви і навіть заборонені в приватних будинках, тому що вони вважали, що віруючі поклоняються зображенням.

“Єретичне” означає неправильне вчення або вірування, відмінне від церковного.

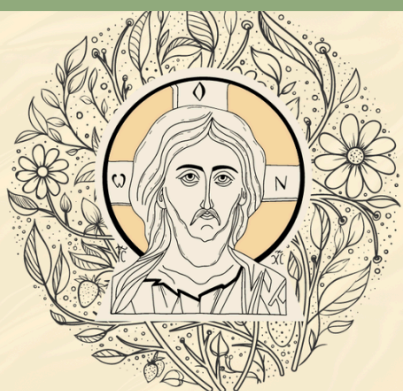
11/24 Лютого

ІМПЕРАТОР ФЕОФІЛ СПЕРЕЧАЄТЬСЯ З
МОНАХОМ ЛАЗАРЕМ ПРО ІКОНИ

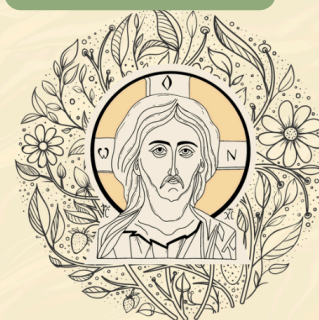
Рух іконоборців став дуже ворожим, навіть переслідував християн. Імператриця Ірина розпочала процес відновлення ікон, але за правління імператора Лева V іконоборча політика була відновлена. Коли до влади прийшов імператор Феофіл, він продовжив цю політику.

УПЦ МОЛОДЬ ВІКОМ 9-12

За Його Образом
Українська Православна Церква США
Відділ Праці з Молоддю
2024-2025

За Його Образом
Українська Православна Церква США
Відділ Праці з Молоддю
2024-2025

Свята Феодора також брала своїх дочок до мачухи Феофіла, Євфросинії, в її монастир. Євфросинія також таємно зберігала ікони під своїм ліжком. Під час кожного візиту вона благословляла дівчат іконами перед від'їздом. Одного разу наймолодша дочка розкрила їхню таємницю батькові, розповівши йому про красиві картини, які бабуся зберігала під ліжком. Він знав, що це були за красиві картинки! Це були ікони, які було заборонено використовувати. Розгніваний цим відкриттям, він заборонив дівчаткам і Феодорі більше ніколи не ходити до монастиря.

Феодора перебирає на себе роль імператриці.

Імператриця Феодора правила імперією як «імператриця-регентша» протягом п'ятнадцяти років. Вона була відома своєю доброю політикою з іноземними державами та справедливою правительською.

У цей час вона ревно працювала над тим, щоб ікони були повернуті до богослужіння Святої Церкви.

Вона скликала Синод, на якому було прийнято рішення відлучити іконоборців від Церкви, заборонити їм перебувати окремо від святих православних.

У 843 році церковний собор видав постанову, яка знову зробила ікони законними. Шанування святих ікон було відновлено. Епоха іконоборства нарешті закінчилася!

ДОНЬКИ ФЕОДОРИ ВЧАТЬСЯ
ВШАНОВУВАТИ ІКОНИ У СВОЄЙ БАБУСІ
ЄВФРОСИНІЇ

СВ. ФЕОДОРА

ЗАХИСНИЦЯ ВІРИ

11/24 ЛЮТОГО

Як вона прожила своє життя за образом і подобою Божою?

Залишаючись вірною Православній вірі, ведучи за собою свій народ і боротьбу за повернення ікон до Православного богослужіння!

Захищаючи віру. Навіть коли її чоловік, уряд та інші в царстві знищували ікони і карали тих, хто їх шанував, вона продовжувала вшановувати Ікони і вчила своїх дочок робити те ж саме!

Направляючи своїх дітей жити і захищати віру!

*Як ви можете вшановувати ікони і зберігати їх святими?
Чи бувають випадки, коли ви зустрічаєте людей, які кажуть вам, що ви не можете відкрито жити своєю вірою?
Що ви можете зробити?*

*Чого ще ви можете навчитися від святої Феодори?
Як ви можете святкувати неділю Православ'я?*

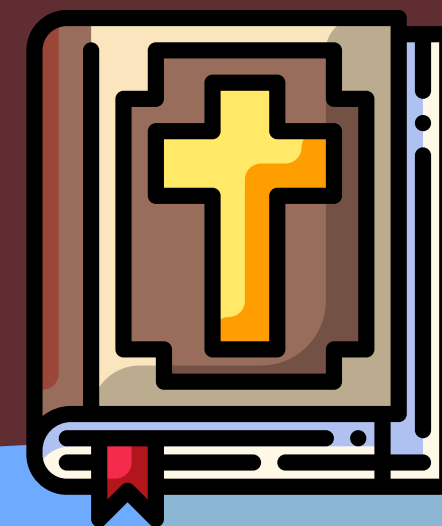
ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

День її пам'яті

Святкується 11/24 лютого, а також вшановується в першу неділю Великого посту: Неділя Торжества Православ'я. Відомо, що існує примірник Євангелія, переписаний її рукою.

МОГУТНЯ ІМПЕРАТРИЦЯ!

Вона ефективно керувала своєю імперією. Вона відбудувала її фінансово і навіть зупинила вторгнення болгарських військ. Коли її син Михайло підріс, він під впливом свого дядька спробував усунути імператрицю Феодору від влади. До 855 року він змусив її піти у відставку. Свої останні дні вона провела як черниця в монастирі Євфросинії. Вона мирно упокоїлася в Господі близько 867 року.

Ким була імператриця Феодора? Відновлювачка Православ'я!

Імператриця Феодора жила в 9 столітті і їй приписують завершення епохи іконоборства.

Імператриця Феодора була побожною жінкою, яка правила імперією 15 років після смерті свого чоловіка у 842 році. Вона посіла трон, оскільки її молодший син Михайло був занадто малий.

Вона народилася в аристократичній родині, в Пафлагонії, і вступила в шлюб з Теофілом, за розпорядженням його мачухи Євфросинії. Разом вони мали семеро дітей, 5 прекрасних дочок і двох синів. Наймолодший, Михайло III, згодом успадкує трон свого батька. Вона виховувала своїх дочок у любові до Бога та пошани до ікон, хоча чоловік забороняв їм це робити.

Віра в несприятливих ситуаціях

Імператриця Феодора мала таку велику любов до Бога і віру, що не припиняла молитися Богу перед іконами, навіть коли її чоловік був іншої думки. Подумайте, наскільки сильною повинна була бути її любов до Бога, щоб вона змогла так вчинити.

Теодора бере на себе роль імператриці.

Вона посіла трон після смерті чоловіка, оскільки її молодший син Михайло був занадто малий, щоб прийняти владу, і правила 15 років.

Протягом цього часу вона ревно працювала над тим, щоб ікони були повернуті до богослужіння Святої Церкви. Їй вдалося нарешті покласти край епосі іконоборства.

Вона скликала Синод, на якому було прийнято рішення піддати іконоборців церковній анафемі, заборонити їм перебувати поза Святою Православною Церквою.

Empress Regent

A regent someone who rules with or in the place of someone who is either too young, absent or ill to rule at a given time. The title "Empress Regent" granted Theodora the ability to rule outright and not just as regent for her son.

Ким були іконоборці?

Вони були єретичною групою, яка вилучала святі ікони з церков і навіть забороняла їх у приватних будинках, бо вважала, що віруючі поклоняються зображенням.

Іконоборчий рух став дуже ворожим, навіть переслідуючи християн. Імператриця Ірина розпочала процес відновлення ікон, але за правління імператора Лева V іконоборча політика була відновлена. Коли до влади прийшов імператор Феофіл, він продовжив цю політику.

СВ. ФЕОДОРА

ВІДНОВЛЮВАЧКА ІКОН

11/24 Лютого

Відновлення Ікон Святої Церкви

У 843 році церковний собор видав постанову, яка знову зробила ікони легальними.

Вшанування святих ікон було відновлено. Епоха іконоборства нарешті закінчилася!

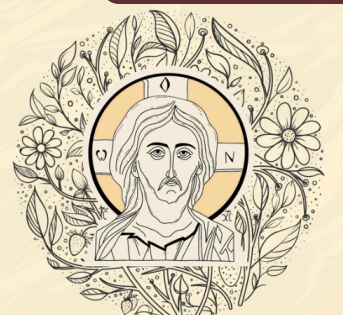
На іконі праворуч ви бачите Св. Феодора та її син Михайло III, ліворуч від ікони - Богоматір Одигітрія. Єпископи (Патріарх Константинопольський Мефодій I вгорі праворуч) та монахи церкви приєднуються до них у відновленні ікон. Ви побачите ангела, який підтримує ікону з обох боків. Свята Феодосія внизу ліворуч тримає ікону Христа Еммануїла, а святий Феофан Сповідник і Теодор Студит разом тримають образ Христа.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

Відновлення ікон відбулося на Сьомому Вселенському Соборі - Другому Нікейському Соборі. Чому це важливо - Вселенські Собори - це місце, де збираються всі єпископи, щоб обговорити питання християнського врівнення, дисципліни та управління, серед іншого.

УПЦ ПІДЛІТКИ ВІК 13 -18
ЧАСТИНА I

За Його Образом
Українська Православна Церква США
Відділ Праці з Молодю
2024-2025

Таємна Християнка і Вианування Ікон

Свята Феодора таємно зберігала ікони під подушкою і щодня молилася до них, усамітнівшись у своїх покоях, де її ніхто не міг побачити.

Розповідають, що одного разу, коли вона молилася в своїх покоях двері до її покоїв розшилилися. Вона продовжувала молитися, боячись того, хто щойно увійшов. Коли вона нарешті підняла очі, то побачила друга свого чоловіка, який стояв там.

Він ніколи раніше не бачив ікони і з цікавістю запитав Імператрице, що ти тримаєш у руках? Вона відповіла йому, що це її «ляльки», а сама спокійно сховала ікони назад під подушку.

Передаючи віру

Св. Феодора також брала своїх дочок до себе в гості до мачухи Теофіли, Евфросинії, в її монастир. Евфросинія також таємно зберігала ікони, заховані під ліжком.

Під час кожного візиту вона благословляла дівчат іконами перед тим, як вони від'їжджали. як вони від'їжджали. Одного разу наймолодша дочка розказала їйню таємницю батькові. таємницю батькові, розповівши йому про красиві картини, які що їхня бабуся ховала під ліжком. Він знав, що це за що то були за гарні малюнки! Це були ікони, які було заборонено використовувати. Розлючений цим відкриттям, він заборонив дівчаткам і Феодорі більше ніколи не з'являтися в монастирі.

Відомо, що існує примірник Євангелія, переписаний її власною рукою.

ВИЩЕ ВИ БАЧИТЕ ДОЧОК
ФЕОДОРИ,
ЯКІ ВІДВІДУЮТЬ БАБУСЮ,
ПОКЛОНЯЮТЬСЯ ІКОНАМ

СВ. ФЕОДОРА

ВІДНОВЛЮВАЧКА ІКОН

11/24 Лютого

Теодора бере на себе роль імператриці.

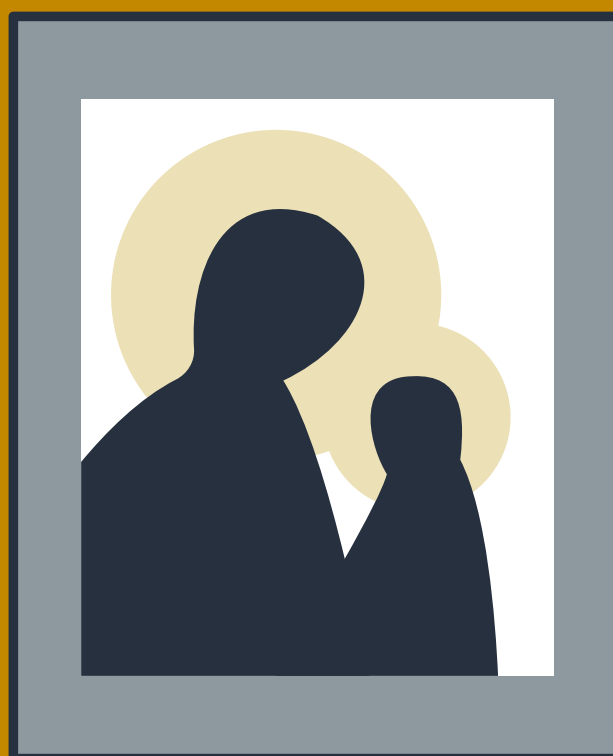
Вона посіла престол після смерті чоловіка, оскільки її молодший син Михайло був занадто малий, щоб прийняти владу, і правила 15 років. Протягом цього часу вона ретельно працювала над тим, щоб ікони були повернуті до богослужіння Святої Церкви. Їй вдалося нарешті покласти край епосі іконоборства.

Вона скликала Синод, на якому було вирішено піддати іконоборців церковній анафемі, заборонити їм перебувати поза Святою Православною Церквою.

У 843 році церковний собор видав постанову, яка знову зробила ікони законними. Шанування святих ікон було відновлено. Епоха іконоборства нарешті закінчилася!

Могутня імператриця

Вона ефективно керувала своєю імперією. Вона відбудувала її фінансово і навіть зупинила агресію загарбницьких болгарських військ. Коли її син Михайло підріс, він під впливом свого дядька вирішив усунути імператрицю Феодору від влади. До 855 року він змусив її піти у відставку. Свої останні дні вона провела як черниця в монастирі Евфросинії. Вона мирно спочила в Господі близько 867 року.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

ІКОНОДУЛ - протилежність іконоборця. Іконодул - це той, хто шанував ікони і вірив у їхнє законне місце для використання в молитві та богослужінні в церкві.

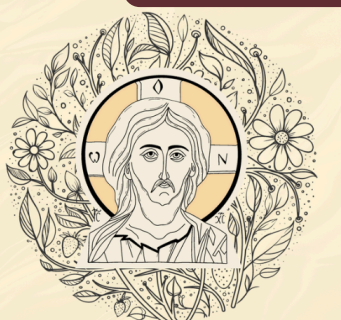
Як імператриця Феодора була християнським свідченням для всіх - жила на Його образ і подобу?

Вона стояла осторонь від теперішніх часів. Обставини її життя не впливали на її рішення, але глибоко вкорінена любов до Бога і віра були основою її життя.

Ортопраксія:

- Як ми можемо бути християнськими свідками сьогодні і не слідувати тенденціям, які ми бачимо навколо нас?
- Носіть з собою кишенькову іконку і молитесь до свого святого в часи стресу.
- БУТИ живою іконою для інших: бути прикладом любові, співчуття, допомоги та поваги.
- Беріть активну участь у Неділю Православ'я. Звертайте пильну увагу на молитви і на те, що в них говориться. Як ви можете жити своїм православ'ям?

УПЦ ПІДЛІТКИ ВІК 13 -18
ЧАСТИНА 2

За Його Образом
Українська Православна Церква США
Відділ Праці з Молоддю
2024-2025

За Його Образом
Українська Православна Церква США
Відділ Праці з Молоддю
2024-2025

ЗА ЙОГО ОБРАЗОМ

СВ. ФЕОДОРА ЗАГЛИБИВШИСЬ

Посібник для
Сімей та Парафій

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ

Після того, як ви поділитесь роздатковим матеріалом зі своїми дітьми, можливо, ви захочете продовжити обговорення того, як свята Феодора вирішила жити за образом Христа. Ось кілька запитань для початку обговорення!

- Уявіть собі наші церкви та домівки без ікон - як би ви себе почували?
- Яку роль відіграють ікони в нашому богослужінні?
- Як ікони допомагають нам розпізнавати образ і подобу Божу в інших?
- Як імператриця Феодора була християнським свідком віри?
- Як би змінився результат епохи іконоборства, якби вона не залишилася вірною своїм переконанням і не виступила проти цієї єресі?
- Як ми можемо бути християнськими свідками віри в наш час?

Запитання для дітей (4-8 років)

- Що ви дізналися про святого Миколая?
- Що ви робите в першу чергу, коли заходите до храму?
- Ви вшановуєте ікони! Що б змінилося, якби на іконостасі не було жодної ікони?

ПРАКТИКА - ЖИТИ ВІРОЮ

- Неділя Православ'я відзначається в першу неділю Великого посту. Деякі парафії моляться вечірню на честь свята після Божественної Літургії або пізніше того дня. Деякі Православні громади збираються разом, як Церква, щоб утвердити віру. Як сім'я, візьміть на себе зобов'язання відвідати спеціальні служби в цей день. Знайдіть час, щоб обговорити богослужіння і особливі молитви. Багато парафій/громад просять вірних принести ікону для участі в хресній ході. Заохочуйте своїх дітей вибрати ікону, яку вони будуть нести, а вас - йти з ними з вірою!
- Існує багато способів використання паперових ікон для створення особливих ікон для вашого дому. Декілька порад можна знайти в журналах «УПЦ Молодь!» та «УПЦ Міні!». Зимове видання 2025, доступне на сайті www.uocuyouth.org. Якщо у вас вдома немає паперових ікон, подивіться, чи є у вашій парафії папір для недільних бюлетенів, який ви можете використати. Використовуйте звичайні тонкі дошки або ватмани.
- Всією сім'єю обговоріть, як ви повинні ставитися до ікон у вашому домі та житті. Чому це важливо і чим це відрізняється від поводження з творами мистецтва чи фотографіями? Посібник про те, як навчити дітей правильно користуватися іконами та поводитися з ними, є в журналі «УПЦ для Батьків»! Зимове видання 2025.
- Якщо у вас вдома є паперові ікони, бюлетені тощо, обговоріть всією сім'єю, як ви будете правильно за ними доглядати.

- Для Наймолодших (Міні)- Дивіться відео про ікони та Неділю Православ'я на сайті [Orthodox Pebbles](http://OrthodoxPebbles.com)
- <https://www.youtube.com/watch?v=8gvrkF3XDBk>

